

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM ÇALIŞMALARININ PLÂNLİ YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN YÖNERGE

Tebliğler Dergisi : AĞUSTOS 2003/2551

Ek ve Değişiklikler :

1) AĞUSTOS 2005/2575 TD

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönergenin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülen eğitim ve öğretim çalışmalarının plânlı bir biçimde yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülen eğitim-öğretim çalışmalarında uygulanacak olan plânın tanımı, niteliği, önemi, içeriği, türleri, hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Lise Yönetmeliği, Meslekî ve Teknik Eğitim Yönetmeliği ile Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönergede geçen;

a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

b) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,

c) Örgün Eğitim Kurumu: Okul öncesi eğitim, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarını,

d) Yaygın Eğitim Kurumu: Örgün Meslekî ve Teknik Eğitimin yanında veya dışında uygulanan programlarla bireyleri bir mesleğe hazırlayan bir meslek sahibi olanların mesleklerinde gelişmelerine ve yeni mesleklere uyumlarına olanak sağlayan, ayrıca bireylerin günlük yaşamlarında ilgili, istek ve gereksinimlerine uygun eğitimlerle sertifika ve belgeye götüren eğitim kurumlarını,

e) Ders Yılı: Derslerin başladığı günden kesildiği güne kadar geçen ve iki yarıyılı kapsayan süreyi,

f) Öğretim Yılı: Ders yılının başladığı tarihten sonraki ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,

g) Plân: Bir işin gerçekleştirilmesinde uyulması tasarlanan tertip, düzen; ilkeler bütünü,

h) Eğitim ve Öğretim Kurumları: Okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim ile yaygın eğitim kurumlarının her birini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Plânın Önemi, Gerekliliği, Yararları ve İlkeleri

Plânın önemi

Madde 5 - Plân, önceden belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmak için öğretim konusu içinde yer alan etkinliklerden hangilerinin seçileceği, bunların öğrencilere niçin ve nasıl yaptırılacağı, ne gibi yardımcı ve tamamlayıcı kaynak ve araçların kullanılacağı, elde edilen başarının nasıl değerlendirileceği önceden tasarlanıp kâğıt üzerinde saptanır.

Eğitim-öğretim konusuna giren etkinlikler, geliştirici niteliklere göre dikkatle seçilir, bu konuların hangi eğitim ve öğretim hedeflerini gerçekleştireceği önceden belirlenir. Bu şekilde Eğiti-öğretim etkinlikleri

içinde ne öğretilceği öğrencilerce birlikte plânlanır ve onların neleri öğrenecekleri önceden bilinir.

Öğretimde ne öğretilceği öğrenciler tarafından açıkça bilinmeli ve onlarla birlikte plânlanmalıdır.

Plân yapmanın gerekliliği

Madde 6 - Eğitim-öğretim kurumlarında Eğitim etkinliklerine ve derslere hazırlıklı girmek yasal yönden zorunlu, eğitsel yönden gereklidir.

Eğitim ve öğretim plânlı, programlı olarak yapılan geliştirici bir çalışmadır Eğitim-öğretimin etkin, verimli olabilmesi plânlamaya gereken önemin verilmesi ve öğretmenlerin sınıflarına hazırlıklı girmeleri ile olanaklıdır.

Ayrıca Okul öncesi eğitim, ilköğretim, orta öğretim, meslekî ve teknik eğitim ile yaygın eğitim kurumları yönetmelikleri ile bu kurumların eğitim-öğretim programlarında eğitim-öğretim çalışmalarının plânlı ve programlı olarak yürütülmesi gerektiği hükümlerine yer verilmiştir.

Plânlı çalışmanın yararları

Madde 7 - Eğitim-öğretimde plânlı çalışmanın yararları şunlardır:

a) Plânlar; öğrenci merkezli, çağdaş öğrenme-öğretme yaklaşımlarını temel alan, uygulanabilir etkinliklere dayalı olur.

b) Öğretimin plânlanması, öğretmenin eğitim-öğretimde neyi, niçin ve nasıl yapacağını düşünmesini sağlayarak verimini artırır.

c) Öğretim programlarının plânlaması, öğrencilerin bilgi ve beceri düzeyleri dikkate alınarak ne zaman ve hangi süreler içinde işleneceğinin düzenlenmesini sağlar.

d) Öğretmen ve öğrencileri dağınıklıktan kurtarır, ve düzenli çalışmasını sağlar.

e) Hedeflere ulaştıracak en uygun öğrenme öğretim süreçleri ile araç ve gerecin seçilmesini, eğitim etkinliklerine ve derslere hazırlıklı girilmesini sağlar.

f) Öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre yetiştirilmelerini sağlar.

g) Eğitim-öğretimin değerlendirilmesinin güvenilir olmasını sağlar.

h) Öğretmen ve öğrencilere düzenli ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır.

i) Eğitim-öğretim etkinliğinde düşünceye açıklık kazandırır.

Plân yapmanın ilkeleri

Madde 8 - Plânlarda aşağıdaki temel ilkeler göz önünde bulundurulur:

a) Plânlar; çağdaş eğitimin gereklerine uygun olarak öğrenci merkezli, bireyselleşmiş öğretim, tam öğrenme, aktif öğrenme-öğretme ve disiplinleri arası çalışmaları esas alan uygulanabilir etkinliklere dayalı olmalıdır.

b) Plânlama çalışmalarında öğrenme-öğretme süreci, etkin hâle getirilerek eğitimdeki yeni gelişmeler, çevre özellikleri, öğrencilerin bireysel gelişim özellikleri (fiziksel, duygusal, bilişsel ve psikomotor) ile okul-çevre ilişkileri göz önüne alınmalıdır.

c) Plân, standart değil, gerektiğinde konu, süre ve uygulamada değişiklikler yapılabilecek esneklikte olmalıdır.

d) Plân, Eğitim-öğretimin hedeflerine ve öğretim kurumlarının özel amaçlarına uygun olmalıdır.

e) Plânda öğretim programlarına göre konular belirlenir. Ayrıca konuların işlenişinde kullanılacak öğrenme-öğretme yaklaşımları, araç-gereç, kaynaklar, öğrenci etkinlikleri, gezi, gözlem ve deneyler göz önünde bulundurulur.

f) Her plân belli bir süreyi kapsayacak şekilde olur.

g) Plân, öğretimin niteliğine ve seviyesine, konuya, öğretim dalına ve amacına uygun olur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Plân Çeşitleri, Yıllık ve Günlük Plânların Yapılışı

Plân çeşitleri

Madde 9 -Eğitim-öğretim çalışmalarında; ünitelendirilmiş yıllık plân ve ders plânı olmak üzere iki çeşit plân hazırlanır.

Ünitelendirilmiş yıllık plân

Madde 10 - Öğrenme ve öğretme sürecinde plân yapmak esastır. Ayrıca plân ve plânlama çalışmalarının zamanla güncelleştirilmesi ve ortaya çıkan öğretimle ilgili ihtiyaçlara cevap vermesi zorunludur. Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için ünitelendirilmiş yıllık plân hazırlanırken her öğrenci için uygun yıllık amaçlar belirlenmeli ve bütünlük içinde ele alınarak ünitelerin seçimi ve süresi konusunda öğrenci performansı dikkate alınmalıdır.

Okul öncesi eğitimi öğretmenleri, ünitelendirilmiş yıllık ders ve plânlarını kendi mevzuatı hükümlerine göre hazırlar.

Ünitelendirilmiş yıllık plân, öğretim yılı süresince ders vermekle yükümlü olunan sınıflarda, program uyarınca belli üniteleri ya da konuları hangi aylarda yaklaşık olarak ne kadar zamanda işleyeceklerini gösteren, duruma göre zümre öğretmenler kurulu veya şube öğretmenler kurulu tarafından ortak hazırlanarak ders yılı başında okul yönetimine verilen çalışma plânıdır.

Ünitelendirilmiş yıllık plân hazırlanırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur:

a) Plân; Öğretim yılının başında hazırlanır. Özel eğitime ihtiyacı olanlar için yapılacak plânlamada, öğrenci ihtiyaçlarının saptanması için belirli bir süre ayrılmalı ve bu süre plânda gösterilmelidir.

b) Ders işlenirken hazırlanan plânda yer alan başlıklar dikkate alınır.

c) Plân yapılırken zümre öğretmenleri ve şube öğretmenleri okulda, o yıl uygulanacak haftalık ders dağıtım çizelgesinin kesin biçimini almasını bekler. Hangi sınıflarda ve hangi günlerde derslerinin olduğunu öğrenir. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için plânlama, Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre Bireysel Eğitim Programları Geliştirme birimince yapılır,

d) Önerilen süre bölümünde, her ay hangi sınıfta haftada kaç saat ders okutulacağı belirlenmelidir.

e) İşlenecek derslere ait ünitenin kaç konuya ayrılacağına mümkün olacağı ve konunun işlenişi için kaç ders saatine ihtiyacı olacağı saptanır.

f) Ünitelendirilmiş yıllık plân hazırlanırken zümre öğretmenleri, haftalık ders saatleri toplamına ve aylar, yarıyıl esasına göre bir öğretim yılında toplam kaç gün ve kaç saat ders işleneceğini saptar. Bu yapılırken tatil, bayram ve diğer özel günler belirlenerek çalışma takvimi hazırlanır.

g) Yıllık plân aylara göre haftalık çalışma süresini gösterir.

Ünitelendirilmiş yıllık plânın yapılışı

Madde 11 - Ünitelendirilmiş yıllık plân aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Zümre öğretmenler kurulu ve şube öğretmenler kurulunda gezi, gözlem, inceleme, deney, ödev ve değerlendirme çalışmalarının belli hafta veya günler de toplanıp toplanmadığını araştırılır, bu konuda ortak önlemler alınmasını sağlar.

b) Öğretmenler geçmiş yıllardaki uygulamaları da gözden geçirerek okulun durumuna göre plânlarını, kendileri veya zümre öğretmenler kurulu ya da şube öğretmenler kurulundaki diğer öğretmenlerle beraber yaparlar.

c) Hazırlanan plân okul müdürüne öğretim yılının başlamasından itibaren 15 gün içinde onaylattırılır.

d) Öğretmen, ünitelendirilmiş yıllık plânın onaylanmış bir örneğini yararlanmak üzere yanında bulundurur. Yıl içinde meydana gelebilecek aksaklıkları nedenleri ile birlikte not eder.

e) Öğretmenler, özel eğitim gerektiren çocukların ihtiyaçları ve öğrenme hızları doğrultusunda BEP geliştirme birimi ile iş birliğine giderek plânlarını güçleştirirler.

Ders Plânı

Madde 12 - (Değişik: AĞUSTOS 2005/2575 TD) Ders plânı, bir ders için o dersle ilgili eğitim programlarında yer alan ve birbirleriyle ilişkili öğrenci kazanımlarını bir ya da birkaç ders saatinde işlenecek konu örüntüsünü, konuya ilişkin deney, tartışma soruları, proje ve ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç-gerecini içine alan birinci derecede sorumlu olduğu, zümre öğretmenleri ile şube öğretmenlerinin ortak katkısıyla ders öğretmenlerince önceden hazırlanan plândır.

Ders plânı, belli bir ders için bir ya da birden çok ders saatinde işlenecek konuların plânlamasıdır. Ders plânında yer alan öğrenme-öğretme etkinlikleri öğrencilerin katkısıyla gerçekleştirilir. Ders plânının uygulanmasından ders öğretmeni sorumludur.

Öğretmen kılavuz kitabı bulunan derslerde, kılavuz kitap, ders plânı yerine kullanılır. Öğretmenin ihtiyaç duyması hâlinde, okulun şartlarına göre kılavuz kitaplarda yer alan plânların dışında da öğretim programına uygun ders planı hazırlanıp uygulanabilir. Ders defterine uygulanan etkinliğin adı veya etkinliğin ilgili olduğu kazanım yazılır.

Öğretmen kılavuz kitabı bulunmayan dersler için, eğitim-öğretim kurumlarında bir veya birkaç ders saati için sınıf öğretmeni, alan (brans) öğretmeni ve/veya zümre öğretmenleri tarafından ders plânı hazırlanır ve uygulanır.

Öğretmen tarafından hazırlanan ders plânı, okul müdürü ve müfettişlerce denetlenir.

Ders plânı;

a) Eğitim-öğretim çalışmalarını daha düzenli hâle getirmelidir.

b) Öğrenme ve öğretme sürecinin etkili ve verimli yönetilmesini sağlamalıdır.

c) Her dersin eğitim programına ve konuların özelliklerine uygun olarak işlenmesini sağlamalıdır.

d) Derslerde sürekliliği ve bütünlüğü sağlamalıdır.

- e) Öğrenme ve öğretme sürecinde gerçekleştirilen etkinlikleri belgelemelidir.
- f) Eğitimde fırsat ve imkân eşitliğinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamalıdır.
- g) Eğitim-öğretim süreci ve öğretim programlarının değerlendirilmesinde geri bildirim sağlamaya uygun olmalıdır.
- h) Eğitim teknolojilerinin kullanımına uygun olmalıdır.

Ders plânının hazırlanması

Madde 13 - Ders plânı hazırlanırken;

- a) Dersin doğası ve öğretim basamağındaki diğer derslerle olan ilişkisi,
- b) İşlenecek konu örüntüsü,
- c) Öğrencinin kazanımları ve hedef davranışları,
- d) Konunun işleneceği tarih ve olası süre,
- e) Konunun en etkin biçimde işlenebilmesi için gerekli olan eğitim araç-gereç ile başvurulacak kaynakları,
- f) Öğrenme-öğretim süreçlerine yönelik etkinlikler, gerekiyorsa güvenlik önlemleri, deney ve gözlemi,
- g) Konunun işleneceği sınıftaki öğrencilerin bireysel özellikleri ve farklılıklarının öğretim sürecinde göz önünde bulundurma,
- h) İhtiyaçlarını belirleme ve öğrenme-öğretim yaşantılarında değerlendirme süreci,
- i) Öğrenme-öğretim sürecini değerlendirmeye yönelik ölçme etkinlikleri ve değerlendirme yaklaşımı saptanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Ortak hükümler

Madde 14 - Eğitim-öğretim çalışmalarının plânlanması ile ilgili ortak hükümler şunlardır:

- a) Bakanlığımıza bağlı her tür ve düzeydeki eğitim-öğretim kurumları ile yurt dışındaki okullar bu Yönergede ön görülen esasları uygular.
- b) Her öğretmen istenildiğinde ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânını okul müdürü ile denetleme yetkisi olanlara göstermek zorundadır.
- c) Okul müdürleri öğretmenlerin çalışmalarında bu Yönerge esaslarına uyup uymadıklarını denetler.
- d) Ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânları, okulun yöneticileri, zümre öğretmenleri, şube öğretmenleri ve ders öğretmenlerinin ortak katkılarıyla hazırlanır. Günlük plânların tek tip olması zorunlu değildir. Farklı eğitim teorilerine uygun plânlar yapılabilir. Okul yönetimi bu iş birliğinin sağlanması için gerekli plânlamayı ve görevlendirmeleri yapar.
- e) Her eğitim-öğretim yılı sonunda ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânları; okulun yöneticileri, zümre öğretmenleri, şube öğretmenleri ve ders öğretmeninin katılacağı bir toplantıda değerlendirilir. Okul yönetimi tarafından tutanakla belirlenen plânlama çalışmalarında görülen eksikliklerin ve yanlışlıkların bir sonraki eğitim-öğretim yılında yenilenmemesi için gerekli önlemler alınır.
- Ünitelendirilmiş yıllık plân ve ders plânları, programlar, plânlama çalışmaları ve yapılan hazırlıklar müfettişlerce yapılan denetimlerde incelenir ve değerlendirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 15 - 25 Mayıs 1981 gün ve 3817 sayılı Bakanlık onayı ile yürürlüğe konan ve 22 Haziran 1981 gün ve 2089 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan Eğitim-Öğretim Çalışmalarının Plânlı Yürütülmesine İlişkin Yönerge ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 16 - Bu Yönerge, 2003-2004 Öğretim Yılında yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17 - Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

[EK-1 ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK DERS PLANI](#)

[ÖRNEK-1 DERS PLÂNI](#)

[ÖRNEK-2 DERS PLÂNI](#)